

ҚАЗАҚСТАН ЭКОЛОГИЯСЫ

ЭКОЛОГИЯ КАЗАХСТАНА

WWW.IACOOS.KZ - WWW.ECOGOSFOND.KZ

№ 6 (065) 2021 ж. маусым
ісін 2021 г.ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУДЫҢ АҚПАРАТТЫҚ – ТАЛДАУ ОРТАЛЫҒЫ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЦЕНТР ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ

САНЫНДА / В НОМЕРЕ:

ҚАЗАҚСТАН ТАБИҒАТТЫ ҚОРҒАУҒА БАСА МӘН БЕРЕДІ - ҚАСЫМ-ЖОМАРТ ТОҚАЕВ

5 маусым – Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күні. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев бұл күннің маңыздылығы туралы өз Twitter парақшасында жазды.

«Біріккен Ұлттар Ұйымы алдағы он жылды экология жүйесін қалпына келтіруге арнамақ. Қазақстан табиғатты қорғауға баса мән береді. Біз «жасыл бастамаларды» жүзеге асырып, нақты нәтижелерге қол жеткіземіз деп сенемін», - деп жазды Президент.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиев саладағы мамандарды кәсіби мерекелерімен құттықтады.

«Бүгін сонымен бірге Қазақстанның эколог-тарының кәсіби мерекесі. Аса актуалды, күрделі салада еңбек етіп жатқан әріптестерді, ардагерлерді мерекемен құттықтап, істеріне табыс, денсаулық тілеймін. Осы

күні экологиялық проблемаларға әлем назарын аудару үшін түрлі шаралар ұйымдастырылады. Біз «Бірге таза Қазақстан» тазалық акциясын дәстүрге айналдырдық», - деп жазды министр Twitter парақшасында.

Айта кетейік, Бүкіләлемдік қоршаған ортаны қорғау күнінің биылғы тақырыбы - «Қайта ойлану. Қайта құру. Қалпына келтіру».

«Барша отандастарды «қайта ойланып», табиғат байлық-тарын үнемді пайдалануға, жануарлар мен өсімдіктерге жанашырлық танытуға, айналаны таза ұстап, экологиялық өмір салтына ұстануға шақырамын», - деді Мағзұм Мырзағалиев.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

АКЦИЯ «БІРГЕ - ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»

В рамках «Дня охраны окружающей среды» по всей стране прошла акция «Бірге - таза Қазақстан». В ней приняли участие около 120 тысяч волонтеров, экологов и специалистов из различных организаций.

Министр экологии, геологии и природных ресурсов РК Мағзұм Мырзағалиев отметил важность этого дня и поздравил экологов с профессиональным праздником.

«Данная акция по праву считается одной из масштабных инициатив,

когда-либо предложенных государством, так как нашла поддержку не только со стороны государственных органов, но и со стороны народа. В этом году в качестве территории, преимущественно требующей очистки, мы выбрали это место в надежде, что после нашей общей службы окружающей среде местность станет чище, аккуратней и вернется к своему первоначальному виду», - сказал он.

Заместитель министра экологии Ахметжан Примкулов отметил, что с каждым годом количество людей, которые принимают участие в субботнике, растет. Он также поздравил экологов с праздником и подчеркнул, что эта профессия имеет большое значение для государства.

«Мы считаем, что эта акция необходима для того, чтобы население обратило внимание на подобные проблемы. Акция

проходит по всей республике. Благодарю всех участников. Также поздравляю всех казахстанцев, экологов с профессиональным праздником», - сказал вице-министр.

Ежегодно определяются тематика и девиз Всемирного дня охраны окружающей среды. Тема 2021 года - «Переосмыслить. Воссоздать. Восстановить».

Официальный сайт Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

АККӨЛ ҚАЛАСЫНДА ОРГАНИКАЛЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БӨЛЕК ЖИНАУДЫ ЖӘНЕ ӨНДЕУДІ ЕНГІЗУ БОЙЫНША ПИЛОТТЫҚ ЖОБА ІСКЕ АСЫРЫЛАДЫ

Экология вице-министрі А.Пірімқұлов Францияның Қазақстандағы Елшісі Дидье Канесспен және Акмола облысы әкімінің орынбасары М.Таткеевпен кездесті. Кездесу барысында Акмола облысының Аккөл қаласында тамақ қалдықтарын жинау және өңдеу бойынша жоба (бұдан әрі - Жоба) таныстырылды.

Жобаның қатысушылары «ӨКМ Операторы» ЖШС, қатты тұрмыстық қалдықтармен

(ҚТҚ) жұмыс істеу жөніндегі Француз агенттігі - Systom, француз инженерлік жобалау институты - Setec EnergieEnvironnement және Акмола облысының Аккөл ауданының әкімдігі болып табылады.

2021 жылғы ақпанда «ӨКМ Операторы» ЖШС Systom-мен өзара түсіністік туралы Меморандумға қол қойды, оның шеңберінде «ӨКМ Операторы» ЖШС, Systom, Акмола облысының әкімдігі және Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Жобаны іске асыру жөніндегі Жол картасына қол қойды.

Жобада Акмола облысының Аккөл қаласындағы ҚТҚ органикалық (тағамдық) фракциясымен (бұдан әрі - ҚТҚОФ) жұмыс істеу бойынша зерттеу жұмысын (ТЭН) көздейді.

ТЭН сәтті орындалған жағдайда, Systom және «ӨКМ Операторы» ЖШС кейіннен айқындалатын ТЭН шешімдерін іске асыруды, оның ішінде жергілікті атқарушы органдар мен жауапты ұйымның қатысуымен ҚТҚОФ-

ты компостирлеу арқылы бөлек жинауды және дайын өнімге қайта өңдеуді жүзеге асыратын ұйымдардың материалдық-техникалық базасын жетілдіруді қаржыландыруды жоспарлап отыр.

ТЭН-де ҚТҚОФ-тың пайда болу көздерін, ҚТҚОФ-ты бөлек жинауға арналған контейнерлердің (сыйымдылықтардың) және ҚТҚОФ-ты қайта өңдеу (компосттау) жөніндегі жабдықтау жеткізуге арналған арнайы техниканың санын анықтау жоспарла-

нуда. Бұдан әрі бірінші жыл ішінде Аккөл қаласының жабдығы мен техникасын сатып алу және беру, екінші жыл ішінде қызметке мониторинг жүргізу көзделді.

Француз тарапы қалдықтарды қайта өңдеу (компосттау) жөніндегі жабдықты сатып алуды және жеткізуді қаржыландырады, ал Оператор оларға қызмет көрсету үшін контейнерлер (сыйымдылықтар) мен арнайы техниканы сатып алуды және жеткізуді қаржыландырады деп күтілуде.

Сондай-ақ, алынатын өнімге оның қолданылу саласын бекіте отырып, ұлттық стандартты (техникалық компост) енгізу жоспарлануда.

Кездесу барысында А.Пірімқұлов қалдықтарды бөлу және қайта өңдеу бойынша мұндай жобалар қажет екенін және болашақта үлкен перспективаларға ие екенін атап өтті.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

В НУР-СУЛТАНЕ СОСТОЯЛСЯ ПЕРВЫЙ МЕЖДУНАРОДНЫЙ КОНГРЕСС «ECOJER» – «ФОРМИРУЙ УСТОЙЧИВОЕ БУДУЩЕЕ»

Мероприятие прошло в преддверии Всемирного дня охраны окружающей среды в рамках празднования 30-летия Независимости Казахстана. Организатором выступила Ассоциация «ECOJER» при поддержке Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

Партнером проведения Конгресса является Представительство Европейского Союза в РК.

С обращением к участникам от имени Главы государства Касым-Жомарта Тоқаева выступил специальный представитель Президента РК по международному сотрудничеству Ержан Казыхан.

«Концепция устойчивого развития предусматривает гармоничное взаимодействие триады «экология-экономика-общество», поэтому Казахстан не может откладывать решение экологических проблем. Я приветствую создание новой диалоговой платформы, которая объединяет усилия общественности, бизнеса и правительства для решения экологических проблем и повышения экологической культуры населения. Надеюсь, что проведение заседаний Конгресса накануне Всемирного дня окружающей среды станет доброй традицией», - говорится в обращении Касым-Жомарта Тоқаева.

Актуализируя тематику, председатель Совета Ассоциации «ECOJER», депутат Мажилиса Парламента РК Лаззат Рамазанова отметила, что Казахстан, как и весь мир, уязвим к воздействиям изменения климата.

«Дальнейший рост глобальной температуры воздуха может привести к необратимым процессам. Именно поэтому Правительство инициирует системные меры по декарбонизации

экономики и «экологизации» промышленности. Процесс не будет полноценным без политической воли и постоянного диалога между государством, бизнесом и общественностью. К этому необходимо стремиться», - сказала Лаззат Рамазанова.

Климатические проблемы нельзя рассматривать в отрыве от реформ в агропромышленном комплексе, уверен Комиссар Европейского Союза по сельскому хозяйству Януш Войцеховский. По его словам, устойчивое сельское хозяйство не только

дает реальный шанс малым и средним фермам увеличивать свою добавленную стоимость, но и вносит существенный вклад в выполнение климатических обязательств.

«Мы можем эффективно производить сельскохозяйственную продукцию, заботясь при этом об окружающей среде, климате и благополучии домохозяйств. В достижении этих целей нет никакого противоречия, и они должны рассматриваться вместе», - считает Януш Войцеховский.

Вопросы разработки мер по адаптации Казахстана к изменению климата стоят на Повестке дня Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

«Для усиления международного сотрудничества и снижения негативных последствий в национальное законодательство имплементированы нормы по адаптации к изменению климата. Это позволит создать эффективную систему повышения устойчивости на местном уровне. Реализация начнется с проведения полной оценки в наиболее уязвимых секторах: водное, сельское, лесное хозяйство и гражданская защита. В результате, на национальном и местном уровне в отраслевых государственных

программах появится возможность учитывать климатические риски и разрабатывать необходимые меры адаптации к изменению климата», - заявил министр экологии, геологии и природных ресурсов РК Мағзұм Мырзағалиев.

Комиссар Евросоюза по окружающей среде, океану и рыболовству Виргиниус Синкявичюс в свою очередь заявил о готовности постоянного сотрудничества ЕС и Казахстана по важнейшим климатическим и экологическим проблемам, а также для обеспечения глобального «зеленого перехода».

«Климатический кризис, кризис биоразнообразия и загрязнения - это глобальные проблемы, требующие немедленных действий. Чтобы обеспечить глобальный зеленый переход, мы должны тесно сотрудничать. Я твердо верю, что сегодняшняя конференция поможет углубить сотрудничество между ЕС и Казахстаном по важнейшим климатическим и экологическим проблемам, которые мы все разделяем», отметил Синкявичюс.

В рамках Конгресса «ECOJER» состоялись семь панельных сессий, на которых участники смогли обсудить климатическое сотрудничество Казахстана и Евросоюза, реалии и перспективы экологизации промышленности, а также вопросы циркулярной экономики и «умных городов». Также были обсуждены вопросы участия женщин в экологии и представленный новый Экологический кодекс. На дебатах «Сжигать нельзя переработать» представители Минэкологии и эоактивисты высказали свои «за» и «против» по поводу строительства в Казахстане мусоросжигательных заводов.

По итогам работы Конгресса была принята резолюция, в которой отражены предложения и рекомендации участников по достижению Казахстаном взятых обязательств в рамках Парижского соглашения.

Официальный сайт Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

«ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ КҮНІ» ҚАРСАҢЫНДА ЭКОЛОГИЯ САЛАСЫНЫҢ ҮЗДІКТЕРІ МАРАПАТТАЛДЫ

5 маусым күні ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінде «Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күніне» арналған салтанатты жиын өтті. Министр Мағзұм Мырзағалиев сала мамандарын кәсіби мерекесімен құттықтап, белсенді жұмыс атқарғандарды марапаттады. Олардың қатарында экология саласының ардагерлері, майталмандары және жастар да бар. Мәселен Министрліктің Халықаралық ынтымақтастық департаментінің директоры Қуат Әйгерім, қоғамдық кеңес мүшесі Артюхина Галина «Экология саласының үздігі» төсбелгісімен марапатталды. Ал экоамбассадор Аббасов Мирас, Садуақасова Динара «Алғыс хат» алды.

Мағзұм Мырзағалиев, ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрі: «Егеменді еліміздің табиғатын қорғау және экологиялық ахуалын жақсарту жолындағы қызметтеріңіздің жемісін көріңіздер. Сіздердің қоршаған ортаны сақтау мен жақсарту жолындағы еңбектеріңіз үшін алғысымды білдіремін».

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

ПРИНЯТ ЗАКОН О ВНЕДРЕНИИ МЕХАНИЗМА ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ УТИЛИЗАЦИИ ОТХОДОВ «WASTE TO ENERGY»

В целях сокращения объемов образуемых отходов принят Закон о внедрении механизма энергетической утилизации отходов «Waste to Energy». В настоящее время определены 6 городов для строительства мусоросжигательных заводов.

«Нур-Султан, Актобе, Алматы, Шымкент, Караганда и Усть-Каменогорск. Акиматами выделены земельные участки для строительства заводов, определены ближайшие точки подключения к электросетям энергопередающих организаций. Уже начат прием докумен-

тов для проведения аукциона по формированию перечня энергопроизводящих организаций. Во втором полугодии будем подводить итоги», - сказал министр МЭГПР РК Мағзұм Мирзағалиев.

Требует внимания и вопрос растущего количества несанкционированных свалок. Космическим мониторингом ежегодно выявляются порядка 8,0 тыс. свалок.

«Акиматами ведется работа по их ликвидации. При этом для того, чтобы

системно решить вопрос незаконных свалок, в новом Экологическом кодексе предусмотрен вопрос об обязательном установлении GPS-датчиков на мусоровывозящем транспорте, лицензировании для предприятий, занимающихся переработкой и утилизацией отходов и внедрение уведомительного порядка для мусоровывозящих организаций».

Официальный сайт Министрства экологии, геологии и природных ресурсов РК

ГЕОЛОГИЯ САЛАСЫН ДАМУДЫҢ 2021-2025 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ҰЛТТЫҚ ЖОБАСЫ ӘЗІРЛЕНУДЕ

Қорлардың төмен толықтырылуы бүгінгі күні геологиядағы өткір мәселелердің бірі болып табылады, деп атап өтті экология министрі Мағзұм Мырзағалиев халықпен есептік кездесуінде.

Оның айтуынша, соңғы онжылдықта республикада полиметалл кендерінің көптеген ірі кен орындары игерілген, кейбір облыстарда жыл сайын мұнай өндіру көлемі төмендеуде. Сонымен қатар, елде көмірсутектер мен қатты пайдалы қазбалардың жаңа ашылуларының болашағы бар. Сондықтан мемлекет Басшысының тапсырмасы бойынша министрлік геология саласын дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасын әзірлеуге кірісті. Нашар зерттелген шөгінді бассейндердің мұнай-газ әлеуетін анықтау және тау-кен аудандарындағы «терең горизонттарды» зерттеу көзделіп отыр.

Министр атап өткендей, жобаны іске асыру аумақтың зерттелуін арттыруға, пайдалы қазбалардың болжамды ресурстарын бағалауға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, жоба геологиялық барлау жұмыстары кезінде халықты жұмыспен қамту пайызын арттыруға, инвестиция тартуға және тау-кен байыту комбинаттарын салу мен пайдалану кезінде жаңа жұмыс орындарын құруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, Мағзұм Мырзағалиевтің айтуынша, биыл «минералды ресурстардың ұлттық деректер банкі» ақпараттық жүйесі пайдалануға беріледі. Жүйе инвесторлар үшін терезе ретінде қызмет етеді, мемлекеттік органдар мен жер қойнауын пайдаланушылардың өзара қарым-қатынасын цифрлық форматқа көшіруге мүмкіндік береді. Министр атап өткендей, 2020 жылы барлауға/өндіруге лицензия беру, геологиялық ақпаратты сатып алу және т.б. сияқты бірқатар бизнес-процестер әзірленді, мемлекеттік деректер базасымен интеграциялау орындалды.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

МАҒЗҰМ МЫРЗАҒАЛИЕВ ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ КҮНІ ҚАРСАҢЫНДА ЭКОЛОГ-СТУДЕНТТЕРМЕН КЕЗДЕСТІ

5 маусым қоршаған ортаны қорғау күні қарсаңында ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрі еліміздің студенттерімен, магистранттарымен кездесті. «Жастар және Қазақстанның тұрақты дамуы» атты дөңгелек үстелде жас экологтармен табиғат байлықтарын ұқыпты пайдалану, жаңа экологиялық сана қалыптастыру мәселелері талқыланды.

Жас ғалымдар өздерінің қалдықтарды өңдеу, суды үнемдеу, орман алқаптарын ұлғайту, пластик өнімдерінен бас тарту, тағы да басқа бағыттардағы экологиялық жобаларымен, жасаған зертханалық тәжірибелерімен бөлісті.

«Жыл сайын Бүкіләлемдік қоршаған ортаны қорғау күнінің тақырыбы мен ұраны анықталады. Биылғы тақырып – «Қайта ойлану. Қайта құру. Қалпына келтіру. Үш негізгі планетарлық дағдарыспен: жаһандық климаттың өзгеруі, биоәртүрліліктің жоғалуы және қоршаған ортаның ластануымен күресуі белсенді түрде жүргізу қажет. Бүгін біз жоғарыда айтылған проблемалардың шешімі ретінде жастар тарапынан көптеген қызықты идеяларды естідік. Әрине, максатқа жету үшін жас эколог ретінде үлкен күш салуымыз керек. Ең ба-

стысы - жастардың қоршаған орта проблемаларына бейжай қарамайтыны, уақытын маңызды зерттеулерге арнап жатқаны қуантады», - деді Мағзұм Мырзағалиев.

Жас эколог, Әлихан Бөкейхан атындағы Қазақ орман шаруашылығы және агроорманмелиорация ғылыми-зерттеу институтының бөлім меңгерушісі Екатерина Вибе орман қорғау мәселесіне қатысты жобасымен бөлісті.

«Біз қазіргі уақытта Қызылорда облысындағы Арал теңізінің табанына сексеуіл отырғызу бойынша зерттеу жүргізіп жатырмыз. Бұл ағаш түрі сол өңірдің климатына, құмды топыраққа бейім. Ал тартылған теңіз орнында ағаштардың болуы экология үшін аса маңызды».

Сонымен қатар Астананың жасыл белдеуіне ағаш отырғызу жұмыстарымен де айналыстық. Бүгінгі күні жас ғалымдарға жол ашық, үлкен мүмкіндік беріліп отыр. Әлемдегі үздік ғылыми зерттеу институттарымен жұмыс істеуге, халықаралық жобаларға атсалысу мүмкіндігіне иеміз», - деді эколог.

Жиын соңында министр Мағзұм Мырзағалиев жас экологтарды кәсіби мерекемен құттықтап, жобаларына сәттілік тіледі. Сонымен қатар 5 маусым күні республика бойынша өтетін «Бірге – таза Қазақстан» экологиялық акциясына шақырды.

«Біз жыл сайын 5 маусым күні дәстүрлі түрде осы акцияны өткіземіз. Эколог жастарды және барша Қазақстандықтарды осы шараға атсалысуға шақырамын. Әрине, пандемияға байланысты белгілі бір шектеулер болады. Бірақ қауіпсіздік шараларын сақтай отырып, үлке топ болып жиналмасақта, әркім өз ауласын тазартса да болады».

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

ОБ ИТОГАХ РЫБООХРАННОЙ АКЦИИ «БЕКІРЕ-2021» НА ВОДОЕМАХ ЖАЙЫК-КАСПИЙСКОГО БАССЕЙНА

В целях сохранения осетровых и других видов рыб и обеспечения благоприятных условий для их нереста Министерством экологии, геологии и природных ресурсов, МВД и Комитетом национальной безопасности РК в марте

2021 года был подписан Совместный приказ «О проведении широкомасштабной рыбоохранный акции «Бекіре» на водоемах Атырауской, Мангистауской и Западно-Казахстанской областей в период нереста осетровых и других видов рыб».

Кроме того, утвержден План совместных действий природоохранных и правоохранительных органов, а также составлена дислокация сил и технических средств, задействованных в акции.

В ходе акции государственными инспекторами Жайык-Каспийской межобластной бассейновой инспекции рыбного хозяйства совместно с правоохранительными и природоохранными органами в период с 1 апреля по 31 мая 2021 года выявлены 1262 нарушения рыбоохранного законодательства, из них 952 – в Атырауской, 137 – Мангистауской и 173 – Западно-Казахстанской областях.

К административной ответственности привлечены 862 нарушителя, из них 114 – в судебном порядке, возбуждены 56 уголовных дел. На нарушителей наложены штрафы на сумму 15,4 млн тенге.

Из незаконного оборота изъяты более 35 тонн рыбы, в том числе 4,6 тонны осетровых, 908 единиц орудий лова, 95 единиц плавательных и 23 единицы транспортных средств.

Из водоемов Жайык-Каспийского бассейна извлечены 3035 единиц незаконно установленных орудий лова, изготовленных преимущественно из синтетических монопоней и моноволокна.

Из наиболее значимых фактов можно отметить следующие.

15 апреля 2021 года в Исатайском районе Атырауской области у села Жанбай задержана автомашина, перевозившая рыбу осетровых видов общим весом 100 кг.

15 апреля 2021 года при проведении рейдовых мероприятий в городе Атырау задержан местный житель, у которого изъяты осетровые в количестве 247 штук общим весом 812 кг.

17 апреля 2021 года на территории государственного природного резервата «Акжайык», являющегося особо охраняемой природной территорией, в районе Нурмухан-Култук в Каспийском море сотрудниками инспекции задержаны 2 человека, которые осуществляли незаконный лов рыбы в запрещенном для промыслового рыболовства месте.

В результате досмотра маломерного судна изъяты 2,2 тонны рыбы частиковых видов и орудие лова (вентерь), принадлежавшее задержанным.

В городе Форт-Шевченко Мангистауской области 26 апреля 2021 года задержана автомашина под управлением местного жителя, который незаконно перевозил рыбу осетровых видов общим весом 148,55 кг.

В Западно-Казахстанской области в период проведения акции задержаны 16 автомашин, которые осуществляли перевозку рыбы без разрешительных документов. В результате

данных мероприятий изъяты порядка 15 тонн рыбы частиковых видов, возбуждены 15 уголовных дел.

Также в период проведения акции сотрудниками инспекции и правоохранительных органов осуществлялся мониторинг рынков и специализированных магазинов на предмет незаконной реализации приспособлений для ловли рыбы из синтетических монопоней и моноволокна. В результате 29 апреля 2021 года в г. Атырау на одном из торговых рынков выявлен факт реализации запрещенных орудий лова в количестве 79 единиц, на нарушителя наложен штраф на сумму 72,9 тыс. тенге по статье 196 КоАП РК.

Надо отметить, что в рейдах были задействованы авиация и водный транспорт государственных органов, в том числе пограничные быстроходные катера, а также суда на воздушных подушках.

30 мая 2021 года в ходе облета Жылыойского района в зарослях камыша обнаружена браконьерская база, оборудованная для длительного проживания (запасы воды и пищи, средства связи). В ходе досмотра обнаружены гладкоствольное ружье без регистрационного номера, два самодельных вездехода и три плавательных средства, в которых находились 7 мешков с запрещенными к использованию орудиями лова рыбы. Собранный материал и вещественные доказательства направлены в правоохранительные органы для установления причастных лиц и принятия процессуального решения.

На сегодня рыбоохранный акция «Бекіре-2021», направленная на усиление борьбы с браконьерством в период нереста ценных видов рыб, завершена.

Официальный сайт Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

ҚАЗАҚСТАНДА КЕЙІНГІ ЖЫЛДАРДА 80,5 МЛН АҒАШ ОТЫРҒЫЗЫЛДЫ

Мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша Экология министрлігі Арал теңізінің құрғаған жерлеріне Сексеуіл отырғызудың кешенді бағдарламасын әзірлеуде. ҚР Экология министрі Мағзұм Мырзағалиев бүгін өткен халықпен есептік кездесуінде 2021-2030 жылдары 1,1 млн. га жерге сексеуіл отырғызу жоспарланғанын айтты.

Оның айтуынша, Алматыдағы «Сулпак» дүкенінің жанында 11 ағашты заңсыз кесу оқиғасынан кейін министрлік қолданыстағы заңнамаға айыппұлдарды ұлғайту және бұзушыларға санкцияларды қатаңдату бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізуді ұсынған. Осылайша, Қызыл кітапқа енгізілген әрбір заңсыз кесілген ағаш үшін зиянды өтеу мөлшері 6 АЕК-тен 1000 АЕК-ке дейін ұлғайтылды. Сондай-ақ, әкімшілік және

қылмыстық кодекстерге орман қорында және қалалар мен елді мекендер шегінде ағаштар мен бұталарды заңсыз кескені, жойғаны және зақымдағаны үшін құқық бұзушыларға айыппұлдарды ұлғайту және санкцияларды қатаңдату бойынша өзгерістер енгізілді.

Сонымен қатар, Экология министрлігі Мәжілісте қаралып жатқан «Өсімдік әлемі туралы» заң жобасын әзірлеген.

Мағзұм Мырзағалиев Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес Министрлік экологиялық туризмді дамыту бойынша жұмыстар жүргізіп жатқанын айтты. Атап айтқанда, жұртшылықтың пікірін ескере отырып, мастер-жоспарлар әзірленуде, ұлттық парктар жанынан Қоғамдық кеңестер құрылды. Бүгінгі таңда Алматы облысының 4 ұлттық

паркі бойынша инвесторлар айқындалып, экотуризм үшін заманауи инфрақұрылым салу көзделген.

Жануарлар дүниесін қорғауға келетін болсақ, мұнда да бірқатар маңызды шаралар қабылданып, деп атап өтті министр. Сондай-ақ, ІПМ және ҰҚК-мен бірлесіп «Киік» табиғатты қорғау акциясы іске қосылды, оның аясында киіктер мен басқа да жабайы жануарларды браконьерлікпен айналысатын бірқатар қылмыстық топтардың қызметі тоқтатылды. Сонымен қатар, министрлік Қазақстанның барлық аумағында киіктерді, олардың бөліктері мен дериваттарын пайдалануға тыйым салуды 2023 жылға дейін ұзартты. Пилотсыз ұшу аппараттарын, бейнетіркештерді және бейнежондарды қолдана отырып, Smart-патрульдеу

пилоттық жобасы іске қосылды. Жануарларды қорғау туралы заң жобасы әзірленді.

Үкімет деңгейінде министрлік балық шаруашылығын дамытудың 2030 жылға дейінгі бағдарламасын да бекітті. Каспий итбалығы Қызыл кітапқа енгізілген жануарлар түрлерінің тізіміне енгізілген.

«Қазір адамдар жаппай табиғатқа бет бұруда. Біздің бірегей табиғи байлықтарымызға ұқыпты қарауды, қоқыс тастамауды, тыйым салынған жерлерде от жақпауды сұраймын. Біз оны құрметтеп, болашақ ұрпақ үшін табиғи сұлулықты сақтауымыз керек», - деді министр.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

В ЦЕНТРЕ РЕИНТРОДУКЦИИ АСБК РОДИЛСЯ ПЕРВЫЙ ЖЕРЕБЁНОК КУЛАНА

В начале июня в Центре реинтродукции диких копытных в Костанайской области самка кулана родила жеребёнка.

За животными ведётся постоянное наблюдение, поведение мамы и малыша не вызывает беспокойства.

Уже в день рождения жеребёнка куланов начинают ходить и в первые же дни могут очень быстро бегать. Сейчас в корале находятся три особи - самец, самка и их детёныш.

Это первое пополнение в Центре, который функционирует уже четыре года. О беременности самки специалисты АСБК узнали весной по внешним признакам, тогда началось более пристальное изучение поведения животного.

Напомним, что эта самка и один самец были перевезены

в Центр 11 октября 2019 года из Барсакельмесского заповедника в рамках проекта по восстановлению популяции вида в Центральном Казахстане, который реализуется АСБК вместе с национальными и зарубежными партнёрами с 2017 года.

Кулан, как вид с ограниченной численностью и ареалом, относится к категории видов «редких и находящихся под угрозой исчезновения», в Красной книге Казахстана он имеет статус «II категория», в Красном списке Международного Союза Охраны Природы - статус «угрожаемый».

Так как подвид кулана, обитавший в большей части Казахстана, исчез в 1930-е годы, было решено завезти в страну туркменский подвид, северная граница ареала которого

раньше заходила на казахстанскую часть Устюрта. В настоящее время куланы обитают в Казахстане: в Алтын-Эмеле, Барсакельмесском заповеднике, несколько десятков в Андасайском заказнике, а также с 2018 года в Костанайской области. Таким образом, в Казахстане в настоящее время насчитываются около 4000 куланов.

Цель проекта по реинтродукции кулана в Центральном Казахстане – создание новых группировок вида для повышения устойчивости его состояния в Казахстане, а также восстановление полноты степных экосистем.

Казахстанская ассоциация сохранения биоразнообразия.

ҚАЗАҚСТАНДА 2030 ЖЫЛҒА ҚАРАЙ ЖЫЛЫНА 270 МЫҢ ТОННА БАЛЫҚ ӨСІРІЛЕДІ

2021 жылғы 28 маусымда «Балық шаруашылығын дамыту туралы» тақырыбында брифинг өтті. Спикер - ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Балық шаруашылығы комитетінің төрағасы Нариман Жүнісов. Жұртшылық Балық шаруашылығын дамытудың 2030 жылға дейінгі бағдарламасын іске асыру барысы және Комитеттің атқарып жатқан жұмыстары туралы хабардар етілді.

Бағдарламада қолда бар әлеуетті ескере отырып, 2030 жылға қарай өсірілген балық көлемін жылына 270 мың тоннаға дейін ұлғайту міндеті қойылған.

Балық өсіру көлемін ұлғайту балық өсіруге жарамды су айдындарын пайдалану, сондай-ақ жаңа инвестициялық индустриялық балық өсіру жобаларын іске асыру және жұмыс істеп тұрған шаруашылықтарды жобалық қуатына дейін жеткізу есебінен жоспарланып отыр.

2030 жылға дейін 1283 жаңа балық өсіру шаруашылығы құрылады және жұмыс істеп тұрған 288 шаруашылықты өсіру көлемі ұлғайтылады.

Жобалар әр өңірдің ерекшеліктеріне қарай бөлінді және жергілікті атқарушы органдар бекіткен балық шаруашылығын дамытудың өңірлік бағдарламаларында көрсетілді. Бағдарламаның индикаторлары мен көрсеткіштеріне қол жеткізу жауапкершілігі де оларға жүктелген.

Қойылған максаттарға қол жеткізу үшін 10 жыл ішінде 340 млрд.тенге жеке инвестициялар тарту және мемлекеттік бюджеттен шамамен 200 млрд. тенге бөлу көзделіп отыр.

2021 жылы жұмыс істеп тұрған балық өсіру шаруашылықтары есебінен 12,8 мың тонна балық өсіру күтілуде. Жедел мәліметтер бойынша жыл басынан бері шамамен 7,6 мың тонна тауарлы балық өсірілді.

Брифинг барысында спикер сондай-ақ балық шаруашылығын (аквакультура) дамыту үшін жағдай жасау мақсатында Комитет мынадай жұмыс жүргізгенін хабарлады.

Бірінші. Балық шаруашылығы су айдындарын тауарлық

балық шаруашылығын жүргізу үшін кәсіпшілік су айдындарынан ауыстыру қағидалары бекітілді.

Екінші. Заңнамалық деңгейде пайдаланушының тор шаруашылығын жүргізу үшін кәсіпшілік балық шаруашылығы учаскесін пайдалану құқығы көзделген.

Үшінші. Балық шаруашылығын жүргізуге арналған үлгі шарт бекітілді және осы шартты жасасудың нақты мерзімі – 49 жыл болып белгіленді. Бұрын келісім-шарт жасасу мерзімі 5 жылдан 49 жылға дейін болатын.

Төртінші. Балық шаруашылығын дамыту жоспарларында балық өсірушілерге қойылатын артық талаптар алынып тасталды.

Бесінші. Балық өсіру шаруашылықтарын су қорғау белдеуіне орналастыру бойынша шектеулер алынып тасталды.

Алтыншы. Балық өсіру тоғандары мен бассейндерін салу кезінде жобалық-сметалық құжаттаманы әзірлеу және мемлекеттік сараптамадың қорытындысын алу жөніндегі талаптар алып тасталды.

Жетінші. Бизнес ауыл шаруашылығы мақсатындағы жерлерде балық өсіру шаруашылықтарын салу кезіндегі шығындарды өтеуден босатылды.

Сегізінші. Мемлекеттік қолдаудың қолданыстағы шаралары кеңейтілді. Бұл:

- балық өсіру-биологиялық негіздемелер;
- балық өсіру материалын сатып алу;
- дәрілік препараттар;
- бағалы балық түрлерінің жөндеу-аналық табындарын сатып алуға және күтіп-ұстауға жұмсалатын шығындар құнын 50%-ға дейін субсидиялау.

Спикер сондай-ақ Комитет Қазақстанда балық шаруашылығын жүргізу үшін барынша қолайлы жағдайларды пысық-

тап жатқанын атап өтті, сондықтан ол балық шаруашылығы субъектілерін, инвесторларды және балық өсірумен айналысуға ниет білдірген барлық бизнесмендерді балық өсірумен айналысуға шақырды. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі жұмыстармен қатар балық ресурстарының табиғи популяциясын сақтау және ұлғайту бойынша шаралар қабылдануда.

Атап айтқанда, браконьерлікпен күрес, балық аулауды реттеу және балық ресурстарын жасанды түрде молайту жүзеге асырылуда.

Мәселен, 2021 жылдың басынан бастап мемлекеттік инспекторлар 1800-ге жуық әкімшілік құқық бұзушылықты анықтады, 23,2 млн.тенге айыппұл салды, оның 15,4 млн. теңгесі өндіріліп алынды. Спикер сондай-ақ Комитет өткізетін «Бекіре», «Ұлдырық шашу», «Таза су айдындары» табиғатты қорғау акциясының қорытындылары туралы хабарлады.

Анықтамалар

Қазақстанның ауқымды балық шаруашылығы қоры бар. Саланың ғалымдары мен сарапшыларының бағалауы бойынша балық шаруашылығының әлеуеті жылына 600 мың тонна тауарлық балыққа бағаланады. «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: іс-қимыл кезеңі» атты Мемлекет басшысы Қ.К. Тоқаевтың 2020 жылғы 1 қыркүйектегі Қазақстан халқына Жолдауында еліміздің балық саласын дамытуға ерекше назар аудару қажеттігі атап өтілді. Осыған байланысты, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 31 желтоқсандағы № 955 қаулысымен ҚР ЭГТРМ Балық шаруашылығы комитеті құрылды.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

МИНЭКОЛОГИИ: ИЗ ТАДЖИКИСТАНА ДОПОЛНИТЕЛЬНО ПОСТУПАТ БОЛЕЕ 300 МЛН М³ ПОЛИВНОЙ ВОДЫ

В текущем году в бассейне реки Сырдария сложилась сложная водохозяйственная обстановка, связанная с маловодьем.

В связи с этим министр экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан Магзум Мирзагалиев в г. Ду-

шанбе встретился с министром энергетики и водных ресурсов Таджикистана Д.Джума. В ходе встречи была достигнута договоренность о дополнительных сбросах таджикской стороной 315 млн м³ воды из водохранилища «Бахри Точик» с июня по август т.г.

Данный объем позволит снизить дефицит поливной воды в вегетационный пе-

риод в Туркестанской и Кызылординской областях.

«Учитывая сложную водохозяйственную обстановку в бассейне реки Сырдария для нужд Туркестанской и Кызылординской областей, таджикская сторона, помимо объемов воды, сбрасываемых Кыргызской Республикой из Токтогульского водохранилища, согласилась с июня по август поставлять дополнительно из водохранилища «Бахри Точик» 315 млн м³ воды.

Казахстан же в свою очередь окажет Таджикистану материально-техническую поддержку в случае возникновения негативных последствий дополнительной сра-

ботки водохранилища «Бахри Точик», - отметил Магзум Мирзагалиев.

*Официальный сайт
Министерства экологии,
геологии и природных ресурсов РК.*

«ҚАЗСУШАР» РМК СУАРМАЛЫ ЖҮЙЕНІ АВТОМАТТАНДЫРУДЫҢ 5 ЖЫЛДЫҚ ЖОСПАРЫН ОРЫНДАУҒА КІРІСТІ

Бұл туралы аталған мекемеде өткен онлайн-брифингте «Қазсушар» РМК-ның IT бойынша басқарушы директоры Тастан Наримбаев мәлімдеді.

Тастан Наримбаевтың сөзінше, жоба негізінде 119 негізгі магистральды және шаруашылықаралық каналдарда суармалы жүйені автоматтандыру болып табылады.

Алматы, Жамбыл, Түркістан және Қызылорда облысы бойынша жалпы ұзақтығы 2 830 шақырымды қамтымақ. Осы жұмыстар шеңберінде геология, гидрология, геодезия және автоматтандыру бөлігінде зерттеулер жүргізілетін болады.

Соның нәтижесінде каналдарда құрылыс-монтаждау жұмыстарын жүргізу үшін, су есебін автоматтандыру жүйесін енгізу мақсатында жобалық-сметалық құжаттар әзірленеді.

«Автоматтандырудың 5 жылдық Жоспары 2025 жылға дейін пысықталды және республиканың оңтүстік облыстарында орналасқан «Қазсушар» РМК арналарын автоматтандыруды көздейді. Оларға жалпы ел бойынша су берудің 97% - ы тиесілі. Бұл суару желілері «Қазсушар» РМК филиалдарының тегірімінде – бұл «Д.Қонаев атындағы Үлкен Алматы каналы» филиалы, Алматы, Түркістан және Жамбыл филиалдары. Ағымдағы жылы біз 9 канал бойынша құрылыс-монтаждау жұмыстарына кірісеміз. 2025 жылдың соңына қарай 5 жылдық жоспардың барлық 119 каналын автоматтандыруға келуді жоспарлап отырмыз. Жалпы, бұл Жоспардың әсері Қазсушар үшін де, біздің су тұтынушыларымыз үшін де өте

маңызды» -, деп атап өтті «Қазсушар» РМК-ның IT бойынша басқарушы директоры Тастан Наримбаев.

Алдағы бес жылда су жинауы 6 км³ болатын магистральдық каналдардың жартысынан астамы, сондай-ақ, шаруашылықаралық каналдардың жартысына жуығы цифрландырылады. Бұл арқылы 26 004 фермер мен 103 ауыл шаруашылығы кооперативі үшін 412,6 мың га жерді суару мүмкіндік бар. Брифингте мемлекеттік сату порталы арқылы 23 каналды автоматтандыру бойынша жобалық-сметалық құжаттама әзірлеуге 8 конкурс жариялайтыны айтылды. Демек, осы жылы 9 канал бойынша 4 конкурс өткізіледі. Ал, келер жылы 14 канал бойынша 4 конкурс өткізілетін болады.

Айта кетейік, онлайн-брифингте ТПБАЖ (технологиялық процестерді басқарудың автоматтандырылған жүйелері) және БӨА (бақылау-өлшеу аспаптары) енгізу саласында қажетті құзыреті бар компания-

лардың 45 өкілі қатысты. Басқарушы директор автоматтандыруға мамандандырылған ең құзыретті және кәсіби компаниялар тартылатынын айтты. Сондай-ақ, брифингке қатысқан компаниялар аталған жобаға қызығушылық танытуға шақырды.

*ҚР Экология, геология
және табиғи ресурстар
министрінің ресми сайты.*

КОЛЕБАНИЯ УРОВНЯ КАСПИЙСКОГО МОРЯ - ЭТО ЕСТЕСТВЕННЫЙ ПРИРОДНЫЙ ПРОЦЕСС

В ответ на сообщения о колебаниях уровня Каспия наши эксперты сообщают, что уровень моря в целом подвержен значительным многолетним, межгодовым и сезонным колебаниям. Это естественный природный процесс.

Уровень Каспия испытывал колебания и раньше, в прошлом. Порой они были даже более значительными, чем в XX веке.

Как отмечают специалисты, такие периодические колебания – нормальное проявление неустойчивого состояния замкнутого водоема с переменными условиями на внешних границах.

Так, к примеру, активный спад уровня Каспия наблюдался с 30-х годов прошлого века: к 1977 году уровень моря снизился на 3 метра и опустился с отметки -26 м абс. до -29 м абс. А уже с 1978 г. начался подъем уровня моря, на 2,5 м - к 1995 году.

В период 1978-1995 годы происходило современное интенсивное повышение уровня Каспийского моря. За

это время уровень моря повысился на 2,5 м и к 1995 году достиг отметки минус 26,62 м. Средняя интенсивность подъема уровня за этот период составила около 14 см в год, а в отдельные годы – до 36 см.

С 2005 года вновь наблюдается циклический период снижения уровня Каспийского моря.

То есть для Каспия характерны не периодические колебания уровня под воздействием ветра – сгонно-нагонные явления. К примеру, в северной части Каспия в районе морского гидропоста «Жанбай» четко прослеживается сезонность проявления нагонно-сгонных явлений.

Наибольшие частота и высота нагонов в этой части моря отмечаются обычно весной и осенью во время сильных и продолжительных ветров северо-восточного и юго-восточного направлений. Летом нагоны незначительны и повторяемость их мала. Так, подъем уровня моря возникает при скорости ветра 10-15 м/с и продолжительности

от 10-12 часов до 1-2 суток. При сильных ветрах со скоростью 15-25 м/с их высота достигает 1,5-2 м и более.

В последние годы колебания уровня Каспийского моря обусловлены и соотношением характеристик водного баланса, изменяющихся под влиянием антропогенного изменения климата.

По данным экспертов, в период с 2006-го по 2020 гг. на акваторию Каспийского моря выпадало наименьшее количество осадков, а процессы испарения были более интенсивные. К тому же из-за серии маловодных лет в бассейне реки Волги средний приток воды также был наименьшим. Главная причина этой маловодности – потепление климата, охватившее все северное полушарие.

Таким образом, резюмируя, можно отметить, что понижение и повышение уровня Каспийского моря наблюдалось и в прошлом, и оно имеет долговременный природный, циклический характер. В последние годы на состояние Каспия стало влиять и глобальное потепление климата.

*Официальный сайт Министерства экологии,
геологии и природных ресурсов РК.*

9 ӨНІРДЕ ЖАЛПЫ КӨЛЕМІ ЖЫЛЫНА 3,6 МЛРД. М³ БОЛАТЫН 39 ЖАҢА СУ ҚОЙМАСЫН САЛУ ЖОСПАРЛАНҒАН, - М. МЫРЗАҒАЛИЕВ

Каналды цифрландырудың арқасында су суару нормалардан қырық бес (45%) пайызға көп жұмсалатыны анықталды. Биыл он алты (16) арна цифрландырылады. Таяудағы бес жыл ішінде ұзындығы екі де сегіз (2,8) мың км-ден асатын жүз он тоғыз (119) арнаны цифрландыру жоспарда бар.

«Ауыз суды елді мекендерге жеткізу бөлігінде былтыр топтық су құбырлары құрылысының он төрт (14) жобасы іске асырылды, олардың үшеуі аяқталды. Нәтижесінде үш жүз қырық үш (343) км желі салынды. Алматы, Қызылорда, Батыс Қазақстан облыстарында жүз жиырма төрт жарым (124,5) мың халқы бар он бес (15) елді мекен мен бір қаланы су-

мен жабдықтау қамтамасыз етіліп жақсарды. Биыл ұзындығы сегіз жүз қырық бес (845) км болатын сегіз жобаны аяқтап, пайдалануға беру жоспарлануда. Ақмола, Ақтөбе, Қарағанды, Қызылорда және Солтүстік Қазақстан облыстарының екі жүз үш (203) мың тұрғыны бар алпыс бір (61) елді мекен үшін сумен жабдықтау қамтамасыз етіліп жақсартылады. Екі жыл ішінде он (10) ҰЗАҚ жылдарға созылған құрылыстың бесеуін тапсырдық. Биыл тағы үшеуін аяқтаймыз және келесі жылы қалған екеуін тапсыру жоспарланған».

*ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар
министрінің ресми сайты.*

ОБ ОХРАНЕ РОЗОВОГО ОЗЕРА КОБЕЙТУЗ

Вопрос охраны розового озера Кобейтуз прокомментировал аким Акмолинской области Ермек Маржикпаев.

«В прошлом году этот момент вызвал общественный резонанс. Лично Глава государства обратил на это внимание. Это один из серьезных подарков для нашего региона. В то время, когда кругом стояли посты, мы определили 50 человек, которые на постоянной основе работали, чтобы сохранить это озеро. Было поручение Главы государства. Сегодня мы там сделали санитарные, водоохранные зоны. Последнее мероприятие, которое провели, анализы совместно с Министерством экологии. К сожалению, там очень много тяжелых металлов. Поэтому для здоровья наших туристов небезопасно бывать на этом озере. Поэтому просьба воздержаться от поездок», - обратился к казахстанцам аким Акмолинской области.

В ходе онлайн-брифинга он отметил, что туристическому бизнесу уделяется особое внимание. Сегодня на рынке туристического бизнеса в области работают более 500 туристических объектов, есть более 100 маршрутов. «Сегодня у нас есть возможность принять более 1 млн туристов. Пандемия сыграла определенную положительную роль. Когда были закрыты границы, многие поехали в Боровое, Зеренду. Здесь надо сказать, что туробъекты будут работать с соблюдением всех санитарных норм. Приложение Ashyq тоже активно внедряется среди туристических объектов», - добавил Ермек Маржикпаев.

Inform.kz.

МАҒЗҰМ МЫРЗАҒАЛИЕВ ШАРЫН ШАТҚАЛЫНЫҢ ТУРИСТІК БОЛАШАҒЫ ТУРАЛЫ ПІКІР БІЛДІРДІ

Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиевтің ел алдындағы есептік кездесуі кезінде Шарын шатқалындағы қайғылы оқиға туралы сұрақ қойылды.

«Алматы облысында экологиялық туризмді дамытудың бірнеше жобасы талқыланып жатқанын біліп отырмыз. Соның ішінде Шарын шатқалы да бар. Ол жерде бір айда екі рет сел жүріп, бірі қайғылы оқиғамен аяқталды. Қазір Шарын шатқалы тартымды туристік аумақтан өлім қаупі бар нысанға айналып отыр. Министрлік қолға алып отырған инвестициялық жобадан неге бас тартпайды», - деп сұрады сауал иесі.

Мағзұм Мырзағалиев жауабында Шарын шатқалындағы селдің ықтимал жолына ешкім нысан салуды жоспарламағанын ескертті.

«Шарындағы инфрақұрылымға келетін болсақ, егер мұқият зерттеген болсаңыз, жобаланып отырған визит орталық пен этноауыл, сауда дүргіршектері мен өзге нысандар шатқалдың ішіне салынғалы жатқан жоқ. Бұл нысандар үстіңгі алаңда салынады. Ол жерде қазір автокөлік тұрағы тұр», - еді министр.

Сондай-ақ, ол аталмыш жоба бойынша қоғамдық тыңдау өтетінін, барлық ескертпелерді сол жерде айтып, түсініксіз сұрақтарға сол жерде жауап алуға болғанын түсіндірді.

«Бұл мәселе бойынша қоғамдық тыңдау болады. Сол кезде осы мәселелерді қарауға болады», - деп қайырды Мағзұм Мырзағалиев.

Есептік кездесу барысында ведомство басшысы мемлекет басшысының тапсырмасы бойынша министрлік экологиялық туризмді дамытуға күш салып жатқанын атаған болатын. Атап айтсақ, Алматы облысының 4 ірі ұлттық паркінде бірнеше инвестициялық жобаларды іске асыру көзделген. Әр жоба бойынша инвесторлар бекітілген көрінеді. Олар:

- «Көлсай көлдері» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі бойынша – «Атырау-Рент» ЖШС»;
- «Шарын» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі бойынша - QazaqGeography республикалық қоғамдық бірлестігі

- «Алтын Емел» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі бойынша – QazaqGeografy республикалық қоғамдық бірлестігі
- «Іле-Алатау» мемлекеттік ұлттық табиғи паркі бойынша – «Туранга Групп» ЖШС.

«Алматы өңірінің ұлттық парктері бойынша 11 заманауи визит-орталық, 5 эко-конақ үй, 28 глэмпинг, 8 Кэмпинг, 4 этно-ауыл салу көзделіп отыр. Осы нысандарға жалпы көлемі 31,5 млрд теңге жеке инвестиция тартылады. Ұлттық парктердің рекреациялық жүктемесінің нормаларын ескерсек, туристердің күтілетін ағыны 2 млн адам болмақ.

Қазіргі таңда 3 мемлекеттік ұлттық табиғи паркте қажетті инфрақұрылымның құрылысы басталды. «Іле-Алатау» ұлттық паркінде «Аюсай» визит-орталығы ашылды. Визит-орталықтың айналасында соқпақтар тазартылып, туристерге ыңғайлы болу үшін өзенге көпір төселді. Волонтерлер эко-мәдениет бойынша оқыту жүргізуде», - деді министр есептік кездесуде.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

В ЦЕЛЯХ УЛУЧШЕНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СИТУАЦИИ В РЕГИОНАХ УТВЕРЖДЕНЫ 17 ДОРОЖНЫХ КАРТ

В целях улучшения экологической ситуации в регионах утверждены 17 Дорожных карт. Об этом на отчетной встрече с населением сообщил министр экологии Мағзум Мирзағалиев. В картах предусмотрены мероприятия по дальнейшей газификации, переводу общественного транспорта на газовое топливо, озеленению городов и др.

«Их реализация позволит довести уровень переработки отходов с текущих 18% до 30%, построить 24 новых полигона ТБО, провести рекультивацию и ликвидацию исторически загрязненных земель, построить 7 новых и провести реконструкцию 12 канализационных очистных комплексов и т.д. В целом по стране предусмотрено выполнение 485 мероприятий. По итогам 1-го квартала мы провели встречи с общественностью о ходе реализации дорожных карт. Проведенный анализ показал, что в первом квартале этого года предусмотрены 70 мероприятий, из которых 42 выполнены», - сказал Мағзум Мирзағалиев. По итогам экологического мониторинга

города Темиртау, Нур-Султан, Алматы, Актөбе, Атырау, Усть-Каменогорск, Караганды, Балхаш, Жезказган, Шымкент

характеризуются высоким уровнем загрязнения атмосферного воздуха. Фактические выбросы и сбросы загрязняющих веществ за 2020 год аналогичны уровню 2019 года и составили 2,5 млн тонн, сбросы - 1,1 млн тонн соответственно.

«Для решения вопроса повышенного загрязнения атмосферного воздуха в городах, благодаря нашему участию достигнута договоренности о снижении выбросов загрязняющих веществ рядом компаний. Так, по г. Алматы принято решение по модернизации ТЭЦ-2 и 3. В Карагандинской области, согласно подписанному меморандуму, АО «АрселорМиттал Темиртау» обязуется снизить выбросы в атмосферу на 30% до 2025 г., а также будет осуществлена посадка 500 тысяч деревьев вокруг г. Темиртау».

Официальный сайт Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК.

5 МАУСЫМ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ҚОРҒАУ КҮНІ

1972 жылдың 5 маусымында Стокгольмде мемлекет басшыларының дүниежүзілік конференциясында арнайы ұйым құрылды - United Nations Environment Programme (UNEP). Сол жылы БҰҰ Бас ассамблеясы экологиялық күнтізбенің маңызды оқиға ретінде 5 маусымды Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күні деп белгіледі.

Еліміздің әрбір тұрғыны адам өмірі үшін – таза су, жасыл ормандар мен шабындықтар, таза ауа қаншалықты құнды ұғымдар екенін біледі. Біздің әрқайсымыз экологиялық проблемалардың қаншалықты қауіпті екенін түсінеміз. Адамдар табиғаты радиоактивті қалдықтармен, ауыр металдармен, зиянды химиялық элементтермен ластанған, жоғары сапалы ауыз суы жоқ, экологиялық қолайсыз аймақтардан кетуге мәжбүр, қоршаған ортаны ластану салдарынан адамдар денсаулықтарын жоғалтады.

Бүгінгі таңда экология жайында барлық бұқаралық ақпарат құралдары айтып жатыр, жазып жатыр, сюжеттерін беруде. Тұрғындардың жағымсыз экологиялық жағдайы өздерінің ұрпақтарының болашағы жайында алаңдауларын туындатады. Табиғатқа немқұрайлылықпен қарайтын адамдар саны азаюда.

Экологиялық жағдай туралы ақпарат бәріне бірдей қол жетімді. Үкіметтік емес қоғамдық экологиялық бірлестіктердің жұмысы жыл сайын артып келеді. Экологиялық насихат экологиялық проблемаларды шешу жолдарын объективті және дұрыс табуға мүмкіндік береді.

Экологияны танымал ету үшін Ақмола облысы бойынша экология департаменті РММ бұқаралық ақпарат құралдарымен, әлеуметтік аккаунттармен және телеарналармен тығыз ынтымақтастықта жұмыс жасауда. Көптеген жылдар бойы халыққа экологиялық білім беру және тәрбие беру мақсатында әр түрлі іс-шаралар жүргізіліп келеді.

Өрине, бұл аумақтарды тұрмыстық қалдықтардан тазарту, көшеттер отырғызу, көлдер мен өзендердің жағалау аймақтарын тазарту бойынша «Таза жағалау», «Таза Төбе», «Таза қала» «Жер сағаты» экологиялық акциясы өз алдында.

Бұл акциялардың барлығы Халықаралық Жер күні, Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күні қарсаңында өткізіледі.

Сонымен, Қазақстан Республикасы Мемлекет басшысының қоршаған ортаны жақсарту жөніндегі тапсырмаларын іске асыру мақсатында Ұлттық іс-қимыл жоспарында оның Қазақстан халқына Жолдауынан туындайтын іс-шараларды іске асыру жөніндегі «Қазақстан жаңа шындықта: іс-қимыл уақыты», «Нұр-Отан» партиясының сайлауалды бағдарламасы «Өзгеру жолы: барлығына

лайықты өмір!», Қазақстан Тәуелсіздігінің 30 жылдығын мерекелеу жөніндегі іс-шаралар жоспары шеңберінде «Бірге - таза Қазақстан» экологиялық акциясы басталды.

21 наурыз, Наурыз мейрамының бірінші күні, орманды алқапқа 2 млрд. ағаш көшеттерін отырғызу және қалаларға 15 млн. көшеттер отырғызу бойынша еліміздің Президентіміздің пікірін іске асыру өз кезегін алды. Жұмыстың бірінші кезеңінде көгалдандыру бойынша жұмыстар Алматы, Жамбыл, Маңғыстау, Түркістан, Қызылорда облыстарында және Алматы мен Шымкент қалаларында басталды. Ал қалған өңірлерде климаттық жағдайларға байланысты а.ж. 24 сәуірінде өтті.

Аталған акцияның мақсаты – табиғатты және су қоймаларымызды ластау, тазалықты сақтау және экологиялық мәдениетті қалыптастыру проблемаларына назар аударту, республикадағы экологиялық жағдайды жақсарту.

Осы жылы Ақмола облысында 24 сәуірден бастап «Бірге – таза Қазақстан» экологиялық акциясы басталды. Іс-шараға әр түрлі қоғамдық бірлестіктердің өкілдері, белсенділер, жастар, шағын және орта бизнес өкілдері, білім беру ұйымдары мен қаланың кәсіпорындары, сондай-ақ Көкшетау қаласының табиғатқа бейжай қарамайтын тұрғындары қатысты. Экология департаменті Щучинск-Көкшетау тас жолының шыға берісіндегі Құлагер ескерткішінің жанындағы экологиялық саябақтың аумағында 300-ден астам қарағай көшеттерін ұйымдастырып, отырғызды. Департамент қызметкерлерінен басқа, «Алтынтау Көкшетау» АҚ кәсіпорнының қызметкерлері, облыстың жастар ресурстық орталығы, Ш.Уалиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің және А.Мырзахметов атындағы университет студенттері де қатысты.

Ағаш отырғызудан басқа, Департамент Көкшетау-Қостанай тас жолындағы айналма жолды тазарту жұмыстары ұйымдастырылды.

Ақмола облысында экологиялық акцияға барлығы 35 мыңнан астам адам қатысты, 7152 мың текше метр қоқыс жиналды және шығарылды.

«Бірге – таза Қазақстан» акциясын жалғастыра отырып, ағымдағы жылдың 5 маусымында Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күнін атап өту қарсаңында бұл акция біздің облысымыздың барлық өңірлерінде жалғасын тапты, атап айтқанда аумақты тұрмыстық қалдықтардан тазарту, жинау, кәдеге жарату және қайта өңдеу ұйымдастырылады.

Ағымдағы жылдың 15 мамырында Халықаралық отбасы күнінде Ақмола облысы бойынша экология департаменті бұл ак-

цияны қолдады және Рахимовтар мен Кукумбаевтардың екі отбасы осы іс-шараға балаларымен бірге қатысты. Көкшетау қаласында Ақселеу көшесі 75 мекен жайында орналасқан қарттар үйінің аумағында, отбасылар 10 қарағай көшетін отырғызды.

Мемлекеттің экологиялық саясатын насихаттау, Қазақстан Республикасының экологиялық заңдарының ережелерін түсіндіру, бүкіл аймақ тұрғындарына экологиялық білім мен тәрбие беру мәселелері, ең алдымен табиғатқа құрметпен қарау Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің бүгінгі күннің бірінші кезектегі міндеті болып отыр. Табиғи ресурстар мен байлықты ұтымды және ұқыпты пайдалану бұқаралық ақпарат құралдарында лайықты түрде көрсетіледі.

Жылдың өткен кезеңдер аралығында Экология департаментімен БАҚ беттерінде 17 мақаласы, Facebook және Instagram әлеуметтік парақшаларында 30 астам басылымы жарияланды. Жергілікті телеарнаға 4 сұхбат берілді.

Өткізілген бақылау-тексеру қызметіне жүргізілген тексерістері бойынша облыс тұрғындарының алдында 6 есеп беру кездесулері өткізілді, 8 семинар, 5 дөңгелек үстел өткізілді.

Экологиялық таза электр қуатын өндіруді дамыту бойынша (Ақмола облысында жаңартылатын қуат көздерін жергілікті телеарна Көкше ТВ түсіріліп, көрсетілді) пресс-туры өткізілді.

Интернеттің қазіргі дәуірінде Департаменттің Facebook, Instagram желілерінде өзінің жеке әлеуметтік парақшалары бар, онда Департаменттің барлық жасаған жұмыстары күн сайын жарияланып отырады, яғни біз мемлекеттік орган ретінде көпшілікке ашықпыз. Бұл аккаунттар бойынша адамдар өздерін қызықтыратын сұрақтарын қоя алады, сонымен қатар экологиялық проблемалармен бөліседі, сондай-ақ біз әлеуметтік желілерде тікелей эфирлер жүргіземіз.

Жаз айларында департамент жағалау аймақтарына барып, рейдтер өткізеді, демалушылар арасында табиғатты қорғау, оған жанашырлықпен қарау туралы түсіндіру жұмыстарын жүргізеді. Жазғы-күзгі кезеңдерде қалалық көліктерден шығатын түтін шығарындылардың нормаларын сақтау бойынша «Таза ауа», «Автобус» атты рейдтік іс-шаралар өткізіледі.

Сонымен қатар, Департамент қызметкерлерімен облыстағы табиғат пайдаланушылар мен тұрғындары арасында ҚР жаңа Экологиялық кодексі бойынша түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

Ақмола облысы бойынша экология департаменті.

ПЛОЩАДЬ ЛЕСНЫХ МАССИВОВ В ТУРКЕСТАНЕ УВЕЛИЧЕНА ВДВОЕ

На территории «зеленого пояса» в Туркестане площадью около 4 тыс. га дополнительно посеяны семена саксаула и посажены саженцы лиственных пород. Таким образом, в области вдвое увеличилась площадь лесных питомников, где ежегодно выращиваются 35-40 млн саженцев различных зеленых насаждений.

В рамках республиканской акции «Сохраним саксаул», организованной в преддверии Всемирного дня охраны окружающей среды, в Туркестане открыли арт-инсталляцию. Вопросы защиты, сохранения и запрета использования саксаула поднимались на встрече заместителя акима Туркестанской области Улана Тажибаева с заместителем Постоянного представителя ПРООН в Казахстане Виталием Времишем.

Отметим, большая часть саксаула в регионе произрастает в Отырарском, Созакском

и Шардаринском районах. Это растение защищает почву от эрозии и песчаных штормов. Для увеличения посадок саксаула на территории в 11 400 га ежегодно сеют семена и саженцы этого дерева пустыни.

Общая площадь лесного фонда Туркестанской области составляет 3,131 млн га земель, из них более половины занимает лес. В прошлом году в рамках мероприятий по воспроизводству леса на площади 11 610 га высадили молодые деревья. Напомним, в Послании Президента РК народу Казахстана для улучшения экологической ситуации на территории республики было поручено высадить 2 млрд саженцев деревьев. В связи с этим в текущем году в Туркестанской области планируется посадить 30 млн деревьев. «Для улучшения и стабилизации экологической ситуации в городе Туркестане с 2019 по 2023 годы на площади 7700 га запланировано создать «зе-

лennyй пояс» вокруг города. В настоящее время четырехлетний план выполнен досрочно. Здесь я хочу отметить, что выращивать каждое дерево не так просто.

В связи с климатом в Туркестанской области приживаемость саженцев не превышает 50%. В других регионах - около 70%. Вопрос дефицита воды решается поэтапно. Каждое дерево поливают отдельно. В будущем вокруг областного центра «зеленый пояс» будет сформирован на площади 20 тыс. га», - сообщил заместитель акима области.

Вместе с тем, в рамках утвержденного Комплексного плана, на территории региона в течение 5 лет на общей площади 110 210 га запланировано высадить 170 млн саженцев деревьев, и работы в этом направлении уже идут полным ходом. В 21 питомнике, учреждениях лесного хозяйства, подведомственных области, на сегод-

няшний день выращивают 8,6 млн различных саженцев деревьев. В будущем их количество намерены увеличить до 30 млн штук.

Напомним, все виды вырубки саксауловых насаждений на участках государственного лесного фонда страны запрещены до 31 декабря 2023 года. В связи с этим для пресечения незаконной вырубки саксаула и предотвращения его реализации в торговых точках сотрудники лесохозяйственных учреждений, территориальной инспекции, специализированной природоохранной прокуратуры Туркестанской области, местной полицейской службой и ДВД области совместно с сотрудниками природоохранной полиции проводят среди населения разъяснительные работы и рейдовые мероприятия.

Inform.kz.

«ТАЗА БОЛСА ТАБИҒАТ- АМАН БОЛАР АДАМЗАТ» БАЛАЛАР СУРЕТІ БАЙҚАУЫ

Мемлекеттің экологиялық саясатын насихаттау, Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының ережелерін түсіндіру, аймақтың барлық тұрғындарына экологиялық білім беру және тәрбиелеу, ең алдымен табиғатты құрметтеу мәселелері бүгінде Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің негізгі міндеті болып табылады. Осындай ауқымды шаралардың бірі - жас ұрпақты тәрбиелеу болып отыр. Жылсайын 5 маусым күні Дүниежүзілік қоршаған ортаны қорғау күнін атап өту қарсаңында Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті «Таза болса

Табиғат - аман болар адамзат» тақырыбында балалар үйінің тәрбиеленушілері арасында қоршаған ортаны қорғауға арналған балалар суретінің республикалық байқауын өткізді. Осы жылы аталған байқау онлайн-тәртібінде өтті. Ақмола облысында аталған байқау а.ж. 26 сәуірінен 14 мамыр аралығында өтті. Байқауға Ақмола облысының 4 балалар үйінің балалары қатысты, қатысқандардың барлығы 13 бала, 13 жұмыс болды. Байқаудың қорытындысы бойынша комиссия 3 жүлделі орын бөлді: 1 орынды Сандықтау ауылындағы өмірлік қиын жағдайдағы балаларды қолдау облыстық орталығы КММ «Эко-призма» жұмысымен 15 жастағы тәрбиеленушісі Юдина Аяна Тулеухановна; 2-ші орынды Степногорск қ. Облыстық «Жастар» жасөспірімдер үйінің (әлеуметтік бейімдеу орталығы) түлегі Синина Жанна Владимировна 1995 жылы туған «Планетаны бірге сақтайық» жұмысымен; 3 орын Ақкөл ауданының Урюпенка ауылындағы «бала бакша-мектеп-интернат» Арнайы кешені КММ тәрбиеленушісі «Волшебный край» жұмысымен 15 жастағы Файфер Мария жеңіп алды. Жүлделі орындарға ие болған қатысушыларға Министрдің қолы қойылған грамоталар мен естелік сыйлықтар табыс етілді. Байқаудың қалған қатысушыларына іс-шараға қатысқаны үшін дипломдар мен естелік сыйлықтар табыс етілді.

Ұстаздарға балаларды дайындауға көмек көрсеткендері үшін және табиғатқа деген құрметтерін арттырғаны үшін алғыс білдіреміз.

Бүгінгі таңда біздің болашағымыздың, адамзаттың және жалпы планетамыздың болашағы көп жағдайда өзімізге және қоршаған ортаға құрметпен қарауды қажет ететін жас ұрпаққа байланысты екендігі айқын болып отыр.

Ақмола облысы бойынша экология департаменті.

ПРОБЛЕМА ЗАХОРОНЕНИЯ ЯДОХИМИКАТОВ

Акмолинская область всем известна своей сельскохозяйственной отраслью, где в последние годы с улучшением экономического положения и ростом посевных площадей увеличивается потребность в пестицидах, используемых хозяйствующими субъектами для защиты сельскохозяйственных культур от болезней, сорняков и вредителей. Однако нельзя забывать о том, что химические средства защиты растений не только биологически активны и полезны в борьбе с вредителями, болезнями и сорными растениями, но и весьма токсичны. Последствия их бесконтрольной утечки могут нанести большой ущерб окружающей среде и здоровью людей. Большая часть химических средств защиты растений в виде продукции поступает на территорию Республики Казахстан из дальнего зарубежья, и уже здесь после использования пестицидов освобожденная тара, в основном пластмассовая, становится отходом 2,3, класса токсичности. Проблема усугубляется тем, что в Казахстане отсутствует технология утилизации данного вида отходов, вторичное использование на другие цели категорически запрещено санитарным и экологическим законодательствами, размещение и складирование на обычных свалках в открытом виде также запрещено. Единственным решением в сложившейся ситуации является безопасное захоронение ядохимикатов и тары из-под пестицидов с предварительной идентификацией и обеззараживанием на постоянно действующем специальном полигоне для токсичных отходов. Также одной из проблем в области является отсутствие механизма сбора, возврата и централизованного хранения хозяйствующими субъектами использованной тары из-под ядохимикатов. Более или менее эта проблема решена в части учета и движения пестицидов и освобожденной тары, проходящей по бюджетной программе через территориальное управление Минсельхоза, а учет освобожденной тары от поставляемых пестицидов на коммерческой основе до сих пор не налажен. Хотя решением акима Акмолинской области принятие мер по возврату освобожденной тары из-под ядо-

химикатов на завод-изготовитель входит в обязанности акимов районов. Они также должны обязать сельхозтоваропроизводителей приобретать ядохимикаты от посреднических организаций по договору, в котором оговариваются условия приемки, сбора освобожденной тары реализаторами с дальнейшим их возвратом на завод-изготовитель.

Областному территориальному управлению МСХ рекомендовано вести строгий учет и контроль за движением и хранением токсичных отходов и освобожденной тары. Однако данное решение не было реализовано в полной мере из-за того, что основная часть пестицидов ввозится на территорию страны из дальнего зарубежья, и предложенный механизм возврата годен только для отечественных производителей химических средств защиты растений. Поставщикам пестицидов, ввозящих в республику из других стран, необходимо иметь лицензию на импорт продукции, которая выдается Министерством индустрии и торговли РК и согласовывается Министерствами здравоохранения, сельского хозяйства и экологии, геологии и природных ресурсов РК.

Для упорядочения порядка согласования лицензии, на основании Приказа министра экологии РК №95-П от 06.04.2004г. (зарегистрирован в Министерстве юстиции 29.04.2004 г. за № 2831) разработана Инструкция по согласованию решения по выдаче лицензий на отдельные виды лицензируемых работ и услуг, экспорт и импорт товаров. Согласно п. 7 вышеназванной Инструкции, в обязанности экспортеров входит возврат бракованных химических средств защиты растений, химических токсичных веществ и промышленных отходов, а пунктом 6 предусматривается, что, если в качестве заявителя выступает посредник, то предоставляется договор с предприятием, имеющим соответствующую лицензию на сжигание, химическую обработку, хранение и захоронение отходов, в том числе тары из-под использованной продукции, и при дальнейшей реализации товара потребителем необходимо в контрактах (договорах) предусматривать обязательный возврат тары из-под использованной продукции. В связи с чем Министерством экологии, геологии и природных ресурсов РК при согласовании лицензий взяты гарантийные обязательства со всех поставщиков пестицидов по возврату и утилизации тары. Однако механизм возврата тары не детализирован нормативными документами. Неясность многих вопросов, а иногда и противоречивость нормативных актов в части обращения с ядохимикатами все больше требует принятия Закона «Об отходах производства и потребления» с разработкой всех необходимых подзаконных актов. В заключении нужно отметить, что интенсивный рост сельскохозяйственного производства приводит к увеличению вышеназванных отходов производства и потребления (твердых, пастообразных, жидких). Поэтому устройство полигонов в соответствии с современными природоохранными требованиями является важнейшим мероприятием по охране окружающей среды, сохранения природных ресурсов и здоровья людей.

Департамент экологии по Акмолинской области.

ПАВЛОДАР ОБЛЫСЫНДА КЕЛЕР ЖЫЛЫ СУАРМАЛЫ ЖЕРЛЕР ТАҒЫ ДА 3000 ГА-ҒА ДЕЙІН ҰЛҒАЯДЫ

Бұл туралы «Қазсушар» РМК өкілдері аталған облыста БАҚ өкілдеріне арналған пресстурда айтты. Павлодар облысында егістік алқабының жалпы көлемі 58 мың га құрайды. Аймақта агроөнеркәсіпті дамытуға арналған кешенді жоспар бар. Бүгін Железин ауданындағы бір инвест жоба аяқталды. Нәтижесінде келесі жылы алқап көлемі 3 мың гектарға артпақ.

«Біз қазір осы нысанды тәжірибе жүзінде іске қостық. Өздеріңіз білетіндей, Железинде ауданындағы жалғыз шаруақожалық бар. Сол «Самұрық и К» ЖШС-ға су жеткізіп береміз. Яғни, егістік алқабына дейін. Осы суармалы суды жеткізу арқылы, 732 га алқап суарылады. Сол нысанның құрылысын бытыр бастадық, міне бітірдік» -, деді «Қазсушар» РМК Павлодар облыстық филиалының директоры Жұмагелді Қожанов. Ғұмырының ширек ғасырын ауылшаруашылық саласына арнаған Қуат Анафен үшін бүгінгі күн әдеттегіден өзгеше. Өйткені, келер жылға 732 га егістік алқабы дайын. Қазсушар мекемесі егістікке дейін су береді. Жеке кәсіпкер әрі қарай алқапты жаңбырлатып суару әдісімен дақылдарын суарады. Бүгінде кәсіпкер бизнесі үшін субсидия алған. Алқапқа майлы дөңді-дақылдарды, мал үшін жем-шөпті, картоп егуді жоспарлап отыр. «Біз қуаныштымыз, өйткені бүгін көптен күткен күн! Қазсушарлықтар нысанды уақытында бітіріп, 2022 жылы іске қоспақ. Мен егетін алқапқа дейін су жеткізіп берді. Қазір келесі жылға дайындық жұмыстары жүріп жатыр. Ауданның 50 халқын жұмыспен қамтимыз деген ойдамыз.» -, деді «Самұрық и К» ЖШС-нің директоры Қуат Анафен. Пайдалануға берілетін нысан 4 су сорғыш станциямен жұмыс жасайды. Бір су сорғыш сағатына 400 текше метр суды Ертіс өзенінен алуға қауһарлы. Маусымына 2 млн 900 текше метр су алуға мүмкіндік береді. Жалпы облысты осы тектес 3 инвест жоба жүзеге асырылуда. Солар арқылы аймақтың егістік алқабын кеңейту жоспарда бар. Осылайша, Мемлекет басшысының 2030 жылға дейін республика бойынша егістік алқабын 3 млн гектарға дейін ұлғайту тапсырмасына үлес қосады.

ҚР Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ресми сайты.

ГОСУДАРСТВЕННАЯ УСЛУГА «ПРЕДОСТАВЛЕНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ»

Республиканское государственное предприятие на праве хозяйственного ведения «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан (далее – Услугода-тель) оказывает государственную услугу «Предоставление экологической информации» (далее – Государственная услуга) физическим и юридическим лицам с целью обеспечения населения достоверной информацией о состоянии окружающей среды и ее объектов.

На основании «Правил оказания государственных услуг в области охраны окружающей среды», утвержденных Приказом министра экологии, геологии и природных ресурсов Респу-блики

Казахстан от 02 июня 2020 года № 130 (далее – Правила), порядок предоставления государственной услуги оказывается с момента подачи документов через веб-портал «Электронного правительства» www.egov.kz в течение 1 (одного) рабочего дня.

Режим работы веб-портала «Электронное правительство» осуществляется круглосуточно, за исключением технических перерывов, связанных с проведением ремонтных работ (при обращении услугополучателя после окончания рабочего времени, в выходные и праздничные дни, согласно Трудовому кодексу Республики Казахстан от 23 ноября 2015 года, прием заявлений и выдача результатов оказания государственной услуги осуществляются в течение следующего рабочего дня).

В заявлении необходимо указать наименование материала и реестровый номер запрашиваемого документа. Государственная услуга предоставляется на бесплатной основе. Информация о предоставлении государственной услуги размещена на сайте Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан в разделе «Государственные услуги» (www.ecogeo.gov.kz), а также на сайте РГП на ПХВ «ИАЦ ООС» в разделе «Получить экологическую информацию» (<http://iacos.gov.kz>).

На сайте <http://ecogofond.kz> можно также ознакомиться с базой данных и реестрами Государственного фонда экологической информации.

По всем вопросам обращаться по телефону: 8(7172) 24 82 66.

ОБУЧАЮЩИЕ СЕМИНАРЫ ПО ВОПРОСАМ ОХРАНЫ ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ И ПРИРОДОПОЛЬЗОВАНИЯ

РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК (далее – ИАЦ ООС) на регулярной основе осуществляет организацию и проведение краткосрочных обучающих семинаров по вопросам экологии и охраны окружающей среды.

Начиная с 10 февраля 2021 года, ИАЦ ООС проводит семинары на тему «Разъяснение норм нового Экологического кодекса».

В июне т.г. проведены 2 семинара, 1 из них в онлайн-формате и 1 семинар в офлайн-режиме с соблюдением всех санитарно-эпидемиологических норм. Данный формат позво-

лил вести диалог напрямую с лекторами и получить ответы на актуальные вопросы.

Семинары охватывают все секторы экономики, такие как энергетический, горнодобывающий, агропромышленный, сельскохозяйственный.

В состав лекторов входят руководители комитетов и департаментов Министерства экологии, геологии и природных ресурсов, а также эксперты рабочей группы по разработке нового Экологического кодекса.

Слушателями семинаров являются сотрудники департаментов экологии, местных органов исполнительной власти, природопользователи, представители неправительственных

организаций, а также преподаватели высших учебных заведений.

За новостями и дополнительной информацией по семинарам можно следить, подписавшись на наши социальные сети www.facebook.com/pkk.iacoos и www.instagram.com/iacoos2021.

Для участия в семинарах необходимо заполнить регистрационную форму на сайте pkk.iacoos.kz.

По всем организационным вопросам обращаться по телефону:

8(7172) 24-81-74, 24-83-59, 24-83-56 или по электронному адресу: pkkiac@mail.ru.

2020 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ҚОРШАҒАН ОРТАНЫҢ ЖАЙ-КҮЙІ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРЫН ПАЙДАЛАНУ ТУРАЛЫ ҰЛТТЫҚ БАЯНДАМА

ҚР Экологиялық кодексінің 166-1-бабының 4-тармағы негізінде Қазақстан Республикасының экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі 2020 жылға арналған Қазақстан Республикасының қоршаған ортасының жай-күйі және табиғи ресурстарын пайдалану туралы Ұлттық баяндаманы дайындау бойынша жұмысты жалғастырады.

Ұлттық баяндама жыл сайын 2016 жылғы 7 қарашадағы № 673 Үкімет қаулысымен бекітілген Ұлттық баяндаманы

әзірлеу ережесінің 2-тармағына сәйкес халықты Қазақстан Республикасы аумағындағы нақты экологиялық жағдай және оны жақсарту бойынша қолданылатын шаралар туралы хабардар ету мақсатында әзірленеді.

Ұлттық баяндамада қамтылған мәліметтер орталық және жергілікті атқарушы органдар ұсынатын ресми материалдарға және мемлекеттік статистика деректеріне негізделеді. Статистикалық, сараптамалық және

ғылыми ақпараттан басқа, Ұлттық баяндама қоршаған орта мен табиғи ресурстардың сандық және сапалық сипаттамаларының динамикасы алдыңғы ұқсас кезеңмен салыстырғанда ұсынылды.

Ұлттық баяндаманың ресми электрондық нұсқасы ҚР ЭГТРМ ресми сайтында <http://ecogeo.gov.kz/ru> сондай-ақ Бірыңғай экологиялық интернет-ресурста <http://ecogofond.kz/lty-bajandama> жарияланады.

ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК КАДАСТРЫ

«Қазақстан Республикасының табиғи ресурстардың мемлекеттік кадастрлары» ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – ҚР ТРМК) автоматтандырылған Қазақстан Республикасының табиғи ресурстарының жай-күйі туралы кеңістікте келісілген мәліметтерді жинауға, жүйелеуге, сақтауға, өңдеуге және көрсетуге, осы деректерді республикамыздың аумағында табиғи ресурстарды қорғауға, қалпына келтіруге және қорғауға байланысты басқарушылық, өндірістік және ғылыми міндеттерді шешуде тиімді пайдалану үшін арналған. Кадастрлық функциялар мәліметтер базасын басқарудың заманауи жүйелерімен географиялық ақпаратты жүйелерді (ГАЗ) қолдана отырып жүзеге асырылады. ГАЗ – технологиялар толықтай визуализация және кеңістіктік талдаудың артықшылықтары мен мәліметтер базасымен жұмыс істеу кезінде дәстүрлі статистикалық және аналитикалық операция-

ларды біріктіреді. Қазіргі уақытта «ҚР ТРМК» АЖ 4 қосалқы жүйеден тұрады: орман кадастры, ерекше қорғалатын табиғи аумақтардың кадастры, жанауарлар дүниесі кадастры (аң аулау объектілері болып табылатын жануарлардың түрлері бойынша; балық және басқа да су жануарлары бойынша), оған 4598 объекті динамикалық мәліметтер бойынша кіреді. Картографиялық деректер блогы.

Ол 1: 1 000 000, 1: 200 000 масштабтағы Қазақстанның цифрлық карталарымен, топографиялық база, векторлық тақырыптық қабаттармен, әр кадастрға қатысты мәліметтер бар (ағаш түрлерінің таралу аймақтары, жануарлар түрлерінің таралу аудандары, мемлекеттік орман шаруашылығы мекемелері, аңшылық шаруашылықтары, әсіресе қорғалатын табиғи аумақтар, балық шаруашылығы). 2016 жылы «ҚР ТРМК» АЖ-

ның ақпараттық қауіпсіздік талаптарына, ақпараттық қауіпсіздік саласындағы стандарттарға сәйкестігі туралы аттестат алынды, бұл өнеркәсіптік эксплуатациялауға енгізудің құрамдас бөлігі болып табылады. Мемлекеттік жер кадастры мен интеграция жүргізілді. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 150 – бабына сәйкес 2021-2023 жылдарда мемлекеттік жер қойнауы қорының, мемлекеттік су кадастрының ақпараттық жүйелері мен интеграциялау жоспарлануда.

Өнеркәсіптік кадастрларды бірыңғай дерекқорға біріктіру Қазақстан Республикасының табиғи-экономикалық әлеуетін және нарықтық жағдайларға сәйкес табиғи ресурстар құнын бірыңғай ұлттық кешенді есепке алуға және бағалауға мүмкіндік береді.

ӨНДІРІС ЖӘНЕ ТҰТЫНУ ҚАЛДЫҚТАРЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК КАДАСТРЫ

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 19-тармағына сәйкес Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талау орталығы» ШЖҚ РМК Өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастрын жүргізеді.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастры «Қоршаған ортаны қорғаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі» ақпараттық жүйесінде (бұдан әрі – ҚОҚ БАЖ) (<https://oos.ecogeo.gov.kz>) жүзеге асырылған қалдықтарды орналастырудың әрбір объектісі бойынша кезеңділікпен толықтырылатын және нақтыланатын бірегей мәліметтер жиынтығы, геоақпараттық жүйелер негізінде жүйеленген болып табылады.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастры құрылымы бойынша келесі компоненттерден тұрады:

- 1) қауіпті қалдықтардың паспорты;
- 2) қалдықтарды түгендеу жөніндегі есеп;
- 3) кадастрлық іс.

Қауіпті қалдықтар паспорты - қалдықтардың шығу көзі бойынша пайда болу процестерінің, олардың сандық

және сапалық көрсеткіштерінің, олармен жұмыс істеу қағидаларының, оларды бақылау әдістерінің, осы қалдықтардың қоршаған ортаға, адам денсаулығына және (немесе) тұлғалар мүлкіне зиянды әсер ету түрлерінің стандартталған сипаттамасы, қалдықтарды шығарушылар, меншігінде қалдықтар бар өзге де тұлғалар туралы мәліметтерден тұрады.

Қалдықтарды түгендеу жөніндегі есеп екі жинақтаушы бойынша – қауіпті қалдықтарды түгендеу бланкісі және қауіпті емес қалдықтарды түгендеу бланкісінің ақпаратын қосады.

Қалдықтарды орналастыру объектісі бойынша кадастрлық іс қалдықтарды жинақтауға және жоюға арналған жер учаскесін бөлу туралы шешімін; жер учаскесінің шекараларын белгілеу және жер учаскесіне құқық белгілейтін құжаттардың берілгені туралы анықтаманы; қалдықтарды орналастыру объектілерін құрудың техникалық-экономикалық негіздемесі; қалдықтарды орналастыру объектілерін құруға мемлекеттік экологиялық және санитариялық-эпидемиологиялық сараптамалардың оң қорытындыларын қосады.

ҚОҚ БАЖ қауіпті, қауіпті емес және қатты тұрмыстық

қалдықтарға арналған полигондар бойынша бойынша деректерді алу мүмкіндігімен қалдықтарды орналас-тыру объектілерінің картографиясы қарастырылған. Сондай-ақ, картаға иесіз қалдықтардың орналасу орындары және қалдықтарды бөлек жинауды жүргізу мақсатында қайтамалама шикізатты жинау бойынша операцияларды орындайтын объектілер қосылған, бұл қалдықтарды жүзеге асыру үшін табиғат пайдаланушыларға қайтамала шикізат пункттерінен табуға мүмкіндік береді.

Қалдықтарды түгендеу жөніндегі есептердің және ҚОҚ БАЖ-да тіркелген табиғат пайдаланушылардың санының өзгеруінің оң динамикасы байқалады.

2021 жылғы 1 наурызға дейін табиғат пайдаланушылардың өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастрының кіші жүйесінде 2020 жылға арналған қалдықтарды түгендеу жөніндегі есептерді ұсыну жүзеге асырылды.

2020 жылға арналған Өндіріс және тұтыну қалдықтарының мемлекеттік кадастрын жүргізу нәтижелері бойынша ақпараттық шолу шығару жоспарлануда.